

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 13. Peccator est in tenebris, odit lucem; est nox. Ex Veteri. Ex Novo, & Patribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

nielem adoravit. Dan. 2. 46. Mendoza in 1. Reg. 3. 18. Annot. 4. sect. 2.

Recessit somnus &c. 1. Machab. 6. 10. *Nunc vero reminiscor malorum, quae feci in Jerusalem.* v. 12.

Num. 2.

Ex Novo.

Discipuli tulerunt corpus ejus, & sepelierunt illud. Matth. 14. 12. Nicephorus l. 1. c. 19. Herodias, Joannis reprehensionem, etiam post capitis resectionem, verita, conjungensque illud reliquo corpori, timens; apud se sepeliendum remotis arbitris, in abstrusiore regiae loco duxit. Idem asserit V. Beda, Ruffinus l. 11. hist. c. 28. Vide hic panicos timores malae conscientiae: Herodias enim verebatur; si caput Joannis corpori jungeretur, quod resurgeret; rursusque animaretur; & contra incestas suas cum Herode nuptias detona- ret: sicut Herodes putabat Joannem resurrex- isse in Christo, in eumque transisse. Cornelius hic.

Simon dormis? Marci 14. 37. non potu- istis unâ horâ vigilare mecum? Matth. 26. 40. Cur Petrus, qui solitus erat respondere? hic, cum arguitur, taceat? Petrus à sua constantia agnovit se defecisse; cum nec vigilaret, nec oraret: & ideo, dum arguitur de somno, conscientiam urgente, expavit; qui antea multa cum confidentia loquebatur. Sylveira hic.

Arescentibus hominibus pra timore &c. Luc. 21. 26. Non putes, parvam esse poenam impiorum timorem hunc. Imò, licet ignis deesset; vel hic solus timor impios vehementissimè vexaret. S. Paulus Hebr. 10. 26. 27. inter ingentes impiorum dolores hunc nume- rat: *voluntariè peccantibus - terribilis au- tem quaedam expectatio judicij.* S. Ansel- mus hic: etiam timor judicij resurgentibus malis est poena inenarrabilis, & gravior, quam gehenna. Baeza t. 3. l. 13. c. 1. §. 10.

Nuna. 3.

Sententia ex Veteri.

Dabo pavorem in cordibus eorum, in re- gionibus hostium; terreat eos sonitus solij volantis; & ita surgent quasi gladium: ca- dent, nullo persequente, &c. Levit. 26. 36.

Dabit tibi Dominus ibi cor pavidum, & deficientes oculos, & animam consumptam marore, &c. Deut. 28. 65. 66. &c.

Num. 4.

Sententiae Patrum.

Quod corpori frigus est, hoc est animae ma- la conscientia: unde & timiditas nascitur. S. Chrysof. hom. 7. in ep. 2. Corinth. c. 3.

Peccatori neque somnus suavis; sed terrore, & formidine, plenus; neque cibis voluptatem praebet; neque amicorum colloquia talem re- focillare, aut liberare, de anxietate possunt. S. Chrysof. hom. 20. in Gen.

Timor eorum est, qui offenderunt. S. Ba- silius Seleuc. or. de sanctis. Dei genitrice &c.

Qui suam conscientiam non timet, is est, qui Deum non timet. S. Zeno Ver. l. de fide.

§. XIII.

Peccator est in tenebris, odit lucem, est nox.

Ex Veteri.

Divisit lucem à tenebris. Gen. 1. 4. Jam tunc Deus juxta praesentiae gratiam, divi- sit justos, id est, filios Dei, & lucis, à pecca- toribus, tanquam à tenebris: istos vocans diem, illos noctem. S. Ilidorus Comm. in Gen. c. 2.

Cum audissent vocem Domini - ad auram post meridiem. Gen. 3. 8. Sept. *ambulantis ad vesperam.* S. Ambros. ad Pf. 89. denique in paradiso, ubi semper matutinus erat dies, vesper est factus: quoniam omnia peccata te- nebrosa sunt. Escobar t. 1. Mir. Chr. l. 3. sect. 1. obs. 6.

Ingressi sunt in Egyptum. Ex. 1. 1. Aegyptus, quod *tenebra* dicitur, peccata sunt; quae male agentes ad tenebras exteriores ducunt. S. Honorius l. D. Palm.

Fiat via illorum tenebra, & lubricum. Pf. 34. 6. In contrarium peccatoribus verti omnia postulat; ut via propria, quae illis videtur lucida, vel fixa; cum in eadem delectabiliter commorantur; fiat illis tenebrosa; quam horreant: & lubrica; ut in eadem diu- tius stare non possint. Cassiodorus hic.

Timor, & tremor, venerunt super me; & contexerunt me tenebra. Pf. 54. 6.

Convertentur ad vesperam. Pf. 58. 15. An non ad vesperam se convertere congruè memorantur; qui, desertà luce veritatis, sole- que justitiae, delictorum sectantur tenebras? & qui lucis filij antea nuncupabantur, nunc noctis esse dicantur? Ad vesperam se convertit Adam; quando, contra praeceptum Conditoris, veti- tum comedendo, deliquit. Proinde Domi- num inter paradisi ligna latitantem non manè, neque meridiè, sed post meridiem, sacra elo- quia illum reperisse testantur. S. Laur. Just. l. de vita solit. c. 9.

Via impiorum tenebrosa: nesciant, ubi corrumpant. Prov. 4. 19.

Occidit sol cum adhuc esset dies. Jer. 15. 9. Occidit homini sol, cum in peccatum mor- tale prolabitur: tunc enim Christum, solem justitiae, gratiam, & vitam animae, deperdit; & in horrendas tenebras, quin & in mortem praesentem, & aeternam, corrui. Ita S. Hieron. apud Cornelium hic.

Ex Novo, & Patribus.

Lux in tenebris lucet. Joan. 1. 5. Noli cadere in peccatum; & non tibi occidet hic sol: si tu feceris casum, tibi faciet occasum. S. Augu- st. tr. 2. in Joan.

Z z 3

Omnis

Omnis, qui malè agit, odit lucem. Joan. 3. 20. Deus in luce operatur. Cùm orbem condidit, primà die dixit: *fiat lux.* Lux, est & lucis amicus. At diabolus initio operum suorum dicit: *fiant tenebræ.* Barradius tom. 2. l. 9. c. 3. D. 5. Epiph.

Abjiciamus opera tenebrarum. Rom. 13. 12. Dicuntur opera tenebrarum opera peccatorum. Primò, quia in seipsis privata sunt lumine rationis, quò illustrari debent humana opera. Ecclæ 2. 14. *sapientis oculi in capite ejus; stultus in tenebris ambulat.* Secundò in tenebris aguntur. Job. 24. 15. *oculus aduulteri observat caliginem.* Tertio quia per eas homo ad tenebras ducitur. Matth. 22. 13. *mittite eum in tenebras exteriores.* S. Thom. Aqu. lect. 1. in c. 13. Rom.

Quid est peccatoris vita, nisi nox? Unde & per Paulum conversis peccatoribus dicitur Eph. 6. 8. *Eratis aliquando tenebræ.* S. Gregor. l. 6. Exposit. in I. Reg. 15.

Quid peccatores, nisi nox? Id. in Pf. pœnit. 50.

Non sunt tales tenebræ noctis, quales illæ sunt, quæ de confusione veniunt peccatorum. S. Chrysol. l. 3.

Quid peccator dixerim: nisi tenebras, per quod intellectus noster obtunditur, & obumbratur; nè veritatis lumen aspiciat. S. Laur. Just. ligno vitæ de virt. fidei c. 1.

Tentatio diabolica noctem ingerit; inspiratio divina diem facit. Toties verò noctis tenebras ineurimus, quoties per ignorantiam, vel per malitiam, peccamus. Richardus à S. Viêt. l. de verbo incarnat. c. 14.

§. XIV.

Peccator obnoxius infamiae, proditur.

Similitudines.

Aperuerunt super me os suum, sicut leo rapiens, & rugiens. Pf. 21. 14. In hoc leone, qui primùm rapit, tum rugit, sceleris imago adumbrata: non enim perstreptit, cùm prædatur; sed cùm rapuerit. In silentio peccas; sed non tacebit iniquitas, cùm te prostraverit. Cain Gen. 4. 8. clam occidit fratrem: nullus homicidij testis, nullus Judex: in agrum exijt; ut secretò faveret. Sed, patratò scelere, ipse sanguis iniquè profusus clamare cœpit de terra. David quid non egit, ut scelus occultissimè peractum obtegeret? adhuc prædicatur super tecta. Ut fulmen non antè, sed post stragem, perstreptit; ità flagitia tonant, cùm faverint. An non in mari occultissimè mergeris? ad imum usque descendis: ubi verò perieris, ab imo ad summum eggereris: ut, qui nullò teste perijisti, teste Mundo perijisse cognoscaris: prostabit cadaver, qui demersus est vivens. Quid? quòd etiam in corde tuo leo rapit sinè rugitu; sed, ut rapuerit, in horrendam vociferationem erumpit. Tam occultè sol è sterquilinio elevat vapores, ut à nullo visus rapina deprehendatur. Sed coacta in nubem præda, nubibus, imbris, fulguribus, to-

nitruis, raptorem, furtumque deprædicat. Oliva l. 11. Strom. 3. aperuerunt super me os suum &c.

Despoliaverunt eum. Luc. 10. 30. Denudant, priusquam vulnerent: ut & innocentiam, & famam, eodem temporis puncto, se privati peccator intelligat. Diripit involucri peccatum, ut proffet crimen. Frustrà ergo occultari speras, quæ clam flagitia patras. Oliva l. 13. Strom. hic.

Candelam extinctam fœtor validus comitatur; peccatorem infamia, Berengarius similitud.

Exempla, & textus.

Ex Veteri, & Novo.

Consuerunt folia ficus. Gen. 3. 7. Primi peccatores, ut pudorem peccati tegant, configiunt ad folia ficus; quæ potius notæ, & signa peccati fuerunt, quàm velamen. S. Basilus Se-leuc. tales dæmonis sunt machinationes: cum voluptate fauciat, & acusat pudendum in modum: ad ruinam impellit; & cadentes publicis ignominiam notis consignat. Bæzat, 3. l. 13. c. 1. §. 7.

Sin autem egeris malè; statim in foribus peccatum aderit. Gen. 4. 7. Hugo Victorinus hic: peccatum, quod est in foribus, ut exeat, prava voluntas est; quæ non potest celari, quin aliquando exeat, & appareat aliquò signò. ibidem.

Quidquid masculini sexus natum fuerit, in flumen projicite. Ex. 1. 22. ut sic latenter omnium sanguinem effunderet. Ex. 7. 20. in pœnam elevans Aaron virgam percussit aquam fluminis coram Pharaone, quæ versa est in sanguinem. Theodoretus q. 29. in Ex. fluvius ille mutatus in sanguinem conque-ritur de cœde puerorum. Aqua rubentes ejus sævitiæ accusabant, & scelus coram populo divulgabant. Castillo illat. 116.

Tu fecisti absconditè. 2. Reg. 12. 12. David tam solerter culpam absconderat; ut famæ securissimus viveret: persuasus, facinus notum esse uni domestico, quem miserat ad matronam. Sed adeò non tecta est lascivia regij lecti spariò; ut in totam Palæstinam divulgata sit, & omnes populos Judææ; imò & ad eos, qui Israëlis Deo maledicebant: *quoniam blasphemare fecisti inimicos Domini.* Ecce quòd pervenit illud: *fecisti absconditè.* Non juvit ad occultandum fides domestici, mulieris deceptæ silentium, occisi sepulchrum, conclavis unius parietes, nec sollicitudo regis. Oliva t. 3. conc. 23. de Imm. Concept.

Ingredere uxor Feroeam; quare aliam te esse simulas? ego autem missus sum ad te durus nuntius. 3. Reg. 14. 6. Latere non potuit regina; licèt ostiaria similior, quàm regina. Ea est improbitatis virulentia; ut tegi nequeat. Sicut aureis tintinnabulis Pontifex. Ex. 28. 34. 35. noscebatur templi adytz ingressurus; ità ferreis proditur tintinnabulis pravitas animi: quæ silens quoque vocalis est, & in pro-